

ሊበራላውያን (Liberals) – ንናጽነት፤

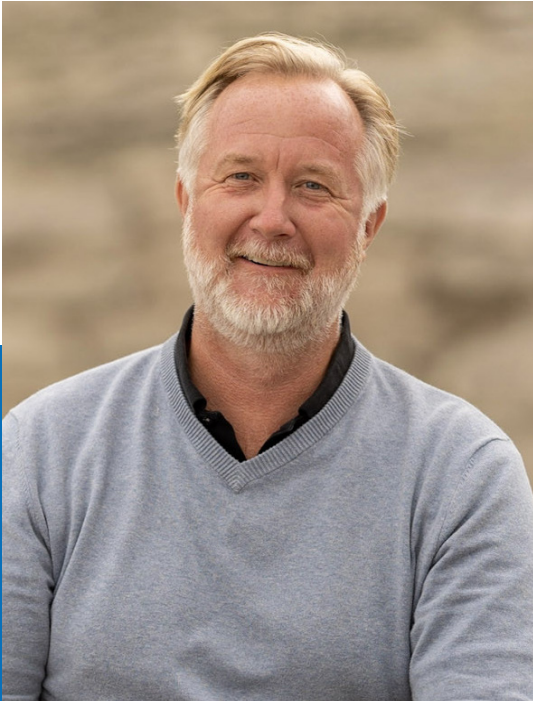
ንትምህርትን ንማሕበራዊ ውህደትን።

ሊበራላውያን ማለት ናጽነት እዩ። ብገዛእ - ድሌትኩም ናብራኹም ንክትነብሩ ንዝህልወኩም ናጽነት ዚምልከት እዩ። ብዘለኩም ጾታ፣ ዝመጸእኩም ቦታ ወይ ዘለኩም ጾታዊ ኣቓቓውሃ ክድረት ኣይግባእን። በቲ ዘለኩም ገንዘብ ዝደለኹም ንክትገብሩ ዝያዳ ናጽነት መታን ክህልወኩም ተባሂሉ ክብ ኣካላዊ ጥዕናን ድሕነትን ዚጅምር ክሳዕ ምጉዳል ግብሪ ንዝኸይድ ኩሉ ነገር ዚምልከት እዩ። ንናጽነትን ናጽነት ምግለጽ ሓሳብን፣ ብቑዕ ትምህርቲ ናይ ምርኩብ መሰል ክምኡውን ኣብ ሕብረተሰብ ድሕነት ውሑስ ንዚገብር ሓያል ግዝኣተ-ሕገ ኩሉ ግዜ ንክላኸለሉ ኢና። እዚ ናጽነት ይብሃል፣ እዚ ድማ ሊበራላዊ ምኅን ማለት እዩ።

“እቲ ዝመጸእኩሙሉ ቦታ ወይ እትቕመጥሉ ዘለኹም ቦታ፣ ንብቕዓት’ ቲ ትምህርቲ ቤት ትምህርቲ፣ ኣብ መዓልታዊ ህይወት ውሑሳት ንክትኮኑ ወይ ስራሕ ንክትረኽቡ ዘለኩም ዓቕሚ ኪውሱን ኣይግባእን፣ ኩሉ ሰብ ድማ ኣብ ገዛእ ህይወቱ ንኺውሱንን ንዘለዎ ሕልምታት ንኺፍጽም ጻዕሪ ኺገብር ንኺክእልን ዕድል ኪህልዎ ይግባእ።”

ሊበራላዊ ዓቃባዊ መንግስቲ ማሕበራዊ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ፣ ኣብ ትምህርትን ማሕበራዊ ውህደትን ንሸሞንተ ዓመታት ኣይተዓወተን። ሰዊድን፣ ኣብ ቤት ትምህርቲ ንዘሎ ጸገማትን ንማሕበራዊ ግልሉነት ዘወግድን መፍትሒታት ዘምጽእ ሓያል ሊበራላዊ ሰልፊ ዘለዎ ዓቃባዊ መንግስቲ የድልድ ኣሎ። ሊበራላውያን፣ ምስ ልዩባዊ ሰልፍ (Moderate Party) ከምኡውን ክርስትያናውያን ደሞክራሲውያን (Christian Democrats) ብምትሕብባር መንግስቲ ከንምስረት ንደሊ። ነቲ ዘሎና ፖሊሲታት ኣብ ተግባር ንምውጻል፣ ኣብ ረክሳዳግ (Riksdag) ምስ ዝርከባ ኩሉን ሰልፍታት ንክንዘራረብ ተጻልና ኣሎና።

ትምህርትን ማሕበራዊ ውህደትን ትምህርቲ፣ ጉዳይ ናጽነት እዩ። እታ ጽባሕ ንክትከውን ንጽባባ ሰዊድን፣ ኣብዚ ግዜ’ ዚ ኣብ ዘሎ መምህራ ክፍልታትና ንክትህሉ እንጽባባ ነገር እዩ። ስለዚ ድማ ሊበራላውያን፣ ንትምህርቲ ቀዳምነት ዚህቡ እዮም። ሊበራላውያን፣ ሰልፊ ማሕበራዊ ውህደት ሰዊድን እዮም። ፖሊሲ ማሕበራዊ ደሞክራሲያዊ ውህደት፣ ውሑድ ናይ ናብራ ዕድላት ኣብ ዘለዎ ዝተወጽዔ ቦታታት ዝቕመጡ ፍርቂ ሚልዮን ሰባት ከምዝህሉ ዝገበረ እዩ። ሰዊድን፣ ዝተወጽዔ ቦታታት ዘይብላ ሃገር ንክትከውን መደብ ኣሎና። እዚ ክወን መታን ክኸውን፣ ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ ንዝውሃብ ፍልጠት፣ ኣብ ትምህርቲ ንዝህሉ ስርዓትን ደሲፕሊንን፣ ንሓደሰቲ መጻእተኛታት ዝውሃብ ናይ ቋንቋ ትምህርታት፣ ስራሕ ዝሰርሑ ሰባት ዝኸፍልዎ ትሑት ግብሪ፣ ዝያዳ ዕድላት ስራሕን ድሕሪ’ ቲ ኣብ ጽድቅ ዝግበር ምርጫ ኣብ ዝቐውም ሓድሽ መንግስቲ ዓቢ ኣተክሮ ኺገብር የድልዮ።

ጆሃን ፐርሰን (Johan Pehrson)
ሰም መራሕ ሰልፊ ሊበራላውያን፣ ጆሃን ፐርሰን እዩ፣ ካብ ኦሪብሮ (Örebro) ድማ ዝመጸ እዩ። ዕድሜኡ፣ 54 ዓመት እዩ፣ ኣብ ኣርባዕተ ቆልዑ ወናኒ ቢዝነስን ጠበቓን እዩ። ጆሃን፣ ፖሎቲከኛ ዝኾነሉ ምክንያት፣ ንሰዊድን ስለዝራትዋን ኣብ ለውጢ ስለዝኣምንን እዩ።

ልዑል ኒሕ ዘስንቕ

ፖሊሲ ትምህርት

ሰልፌ ሊበራላውያን፣ ንትምህርት ቀዳምነት ዘሰርዕ ሰልፌ እዩ። ኩሉ መምህራ ክፍልታት፣ ሰራዕን ድሲፕሊን ዚመልኡ ክኸውን ይግባእ። ኩሉም ተማሃሮ፣ ንኹሉ ዓውድታት ዚምልከት ግቡእ መምህራ መጽሓፍቲ ክህልዎም ይግባእ። ወለድን ተማሃሮን፣ ንዚምሃሩሉ ቤት ትምህርቲ ባዕሉም ዚመርጹ ኪኸኑ ኣገዳሲ እዩ። ብናጻ ዝምህራ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ሰዊድን ክህልዎ ይግባእ፣ እቲ ብቕዓት 'ቲ ምስትምሃር፣ ካብቲ ዋጋ ብርክታት ናይቶም ንኩባንያታት ዘካይዱ ዘለዉ ሰባት ድማ ዚልዓሉ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

ኣብ ፍልጠት ዘተኮረት ቤት ትምህርቲ ካብ ቤት ትምህርቲ ኪርከብ ዘለዎ ትምህርታዊ ውጽኢታት ኪብርኽ የድልዮ እዩ። እቶም ሓገዝ ዘድልዮም ተማሃሮ፣ ኣቐዲሙ ሓገዝ ኪውሃቦም የድልዮ እቲ መምህራታት ውጽኢት ነጥብ ድማ ብንጹር ኪውሃብ ይግባእ። እቶም ትምህርቲ ዝቐለሉም ተማሃሮ፣ ካብኡ ዝበርኹም ትምህርቲ ከምዝምሃሩ ብምግባር ከምዝብድሁ ኺግበር ይግባእ። ሸቶና፣ ኣብ ሰዊድን ዝርከባ ኣብያተ-ትምህርቲ፣ ኣብ ዓለም ካብ ዘለዎ ኣብያተ-ትምህርቲ እተን ዝበለጸ ንኸኾና እዩ።

ኣብ መምህራ ክፍሊ ዝያዳ ግዜ ምሕላፍ ብመምህር ዝምራሕ ትምህርታት ከነዛይዶን ናይ ምስትምሃር ሰዓታት ድማ ከምዚውሰኽ ኸንግበር የድልዮና። እቶም ትምህርቲ ዝኸበደም ተማሃሮ፣ ተወሳኺ ናይ ትምህርቲ ግዜ ከውሃቦም ይግባእ፣ እቶም ትምህርቲ ዝቐለሉም ተማሃሮ ድማ ተወሳኺ ትምህርቲ ብምሃብ ከምዝብድሁ ኺግበር ይግባእ። እቶም ብቐዓት ትምህርቲ ከይቀሰሙ ናይ ምውጻእ ተኸእሎ ዘለዎም ተማሃሮ፣ ኣብ እዋን በዓላት ከምዝምሃሩ ኺግበር ይግባእ።

ሰላማዊ ናይ ስራሕ ሃዋሁ ንኸህሉ ዝያዳ ስርዓት ከምዝህሉ ምግባር ኣብዚ እዋን 'ዚ ዘለዎ ኣብያተ-ትምህርቲ፣ ዝያዳ ዘይሰሩዓትን ዘይውሑሳትን እዩን። ኣብያተ-ትምህርቲ፣ ሕግታት ስነ-ምግባር ክህልዎን ነቶም ንመዛንኦም ተማሃሮ ዝርብሹ ተማሃሮ ድማ ንጹር ስጉምቲ ክወስዱሎምን ይግባእ። መምህራን፣ ኣብ መምህራ ክፍሊ ናቶም ውሳኔ ኪህቡ ይግባእ፣ ኣብ ግዜ ትምህርቲ ስርዓት ንኸህሉ ድማ ንጹር ስልጣን ኪውሃቦም ይግባእ። ድሕሪ 'ዚ ጥራይ ድማ ተማሃሮ ኣብ ትምህርቲ ከተኩሩን ስምዒት ውሕስነት ክስምዖምን ይኸእል።

ንማሕበራዊ ግሉልነት ዘወግድ

ፖሊሲ ማሕበራዊ ውህደት

ንማሕበራዊ ውህደት ዚከታተል፣ ብዙሓት ካብቶም ዝተገለሉ ሰባት ቛንቋ ሰዊድን ከምዝምሃሩ ዚገብር፣ ናብ ዕዳጋ ዕዮ ኣትዮም፣ ኣካል ሕብረተሰብ ከምዝኾኑ ዚገብር ፖሊሲታት ኣሎና። ኣብ ሃገርና ዚርከብ ሓድሽ ይኹን ናይ ቀደም ነፍስወከፍ ዜጋ፣ ኣብ ውሑስ ቦታ ንኺቐመጥ መሰል ኣለዎ።

ኣተኩሮ ኣብ ቛንቋ ሰዊድን ቛንቋ ሰዊድን፣ ናብ ሕብረተሰብ ሰዊድን ንኸትጽገንር ኣገዳሲ እዩ። ነቶም ሓደሰቲ መጻእተኛታት ዝኸውን ቛንቋ ቅደመ-ትምህርቲ ክህሉን ዜግነት ንዝውሃቦም ድማ ናይ ቛንቋ ፊተና ኸገብሩን ድሌት ኣሎና። ዝያዳ ሰባት፣ ቛንቋ ሰዊድን ኣብ ቦታ ስራሕ ኪምሃሩ ይግባእ፣ ሓደሰቲ መጻእተኛታት ድማ ኣብ ሰዊድን ካብ ዝኣተወሉ መዓልቲ ጀሚሮም ቛንቋ ሰዊድንን ዜግነታዊ ትምህርትን ክረኽቡ ይግባእ። ኣብ ቛንቋ ሰዊድን ኣተኩሮ ከይገበርኩ፣ ንማሕበራዊ ውህደት ከተካይዶ ኣይከኣልን እዩ።

እቲ ኪሰርሕ ዚኸእል ኩሉ ሰብ ኪሰርሕ ይግባእ ንንኣሽቱ መንእሰያትን ሓደሰቲ መጻእተኛታትን ዚኸውን ዝያዳ ሞያዊ ትምህርታት ኪውሃብ የድልዮ እዩ። ብመንግስታዊ ናብዮት (ዌልፊር) ኣብ ክንዲ ምንባር፣ ቅሩብ ትሕት ዘበሉ ክፍሊት ዘለዎ ናይ መጀመርታ ስራሕ ምርካብ ይበልጽ ኢልና ንኣምን። ኩሉ ሰብ፣ ስራሕ ንኺሰርሕ፣ ናይ ገዛእ - ርእሱ ኣታዊ ኪረከብን ኣብ ሕብረተሰብ ኣበርክቶ ኺገብርን ዕድል ኪውሃቦ ይግባእ።

ኣንጻር ሓለፋ ክብሪ ዚህብ ባህሊ ዘውሰድ ወሳኔ ስጉምቲ ሓለፋ ክብሪ መሰረት ዚገበረ ዓመጽ፣ ኣብ ኣሽሓት ንኣሽቱ ኣዋልድን ኣወዳትን ጽልዎ ይገብር ኣሎ። ትምህርትን ክንክን ጥዕናን፣ ነቲ ብስም ሓለፋ ኹብሪ ንዘጋጥም ዓመጽ ብዚሓሸ ኺከላኸል የድልዮ። ሊበራላውያን፣ ናይ ትሕተ-ዕድመ መርዓን ኣብ መንጎ ኣዝማድ ዚገበር መርዓን ምሉእ ብምሉእ ኪውገድ ከምኡውን ነቶም ገበናት ሓለፋ ክብሪ ዝፍጽሙ ሰባት ድማ ተወሳኺ ኪሰድ መቐጻዕታት ኺገበር ይደልዩ።

ተወሳኺ ፖሊሲታት ሊበራላውያን

ክሊማ ዚዕቅብ ቴክኖሎጂያዊ መፍትሔታት ሓድሽ ቴክኖሎጂን ምህን። ንለውጢ ክሊማ ንምቑጽጻር ኣገዳሲ / ዩ ኢልና ንኣምን። ሓድሽ ኑክሌራዊ ጸዓት ክንሃንጽ ድሌት ኣሎና፣ ብከላ ኣየር ድማ ዋጋ ከምዝኸፍለና ንኣምን ኢና።

ኣብ ስራሕ ንዚኸፈል ግብረ ምጉጻል። ንኺትሰርሕን ንኺትምሃርን ክትከፍል ናይ ግድን እዩ። እንተኾነ ግን ተራ ዜጋታት፣ ዝያዳ ኣታዊ ንኺረኽቡ ግብረ ክነጉድል ክድልዩና እዩ፣ ብመንግስታዊ ናብዮት ካብ ምንባር ንላዕሊ፣ ስራሕ ምስራሕ ኩሉ ግዜ ዝያዳ ኣርባሒ ክኸውን ይግባእ።

እው ንኤውሮጳ። ናይዚ እዋን 'ዚ ብድሆታት፣ ብሓባር ምስእንሰርሕ ጥራይ ክፍታሕ ይኸእል ኢልና ንኣምን። ኣብ ክሊማን ማሕበራዊ ውህደትን ከምኡውን ኣብ ለውጢ ክሊማ ዘተኮረ ስግራ - ሃገራት ንዘጋጥም ብድሆታት ንምፍታሕ፣ ኣብ መንጎ ሃገራት ኤውሮጳ ዝያዳ ምትሕብባር ኺገብር ይበልብ።

ህላው ውልቃዊ ሓገዝ። መሰል ውልቃዊ ሓገዝ ነቶም ዘድልዮም ሰባት ብምትእትታውና ሕብናት ኢና። ኣብ መዓልታዊ ህይወትኩም ሓገዝ ዘድልዩኩም ይኹን ኣይኹን፣ መሰል ናይ ገዛእ - ርእሰኹም ህይወትን ናጽንትን ክህልወኩም ይግባእ።